

የትምባሆ ምርት አወጋገድ መመሪያ

መመሪያ ቁጥር 1003/2016

የኢትዮጵያ የምግብ እና የመድሐኒት ባለስልጣን

ግንቦት/2016

**TOBACCO PRODUCTS DISPOSAL
DIRECTIVE**

DIRECTIVE NUMBER 1003/2024

**THE ETHIOPIAN FOOD AND DRUG
AUTHORITY**

May 2024

የትምባሆ ምርትን ማስወገድ የሰጠ እና የእንስሳ ጤናን በማይጎዳ እንዲሁም አካባቢን በማይበክል ዘዴ እና ስርዓት መከናዎኑ አስፈላጊ በመሆኑ፤

መወገድ ያለበትን የትምባሆ ምርትን በመለየት፣ ማከማቸት፣ማንጓዝ እና ማስወገድ ሂደት በሚፈጠር የቁጥጥር ክፍተት ምርቱ እንደገና ወደ አቅርቦት ሰንሰለት በመግባት መልሶ ጥቅም ላይ እንዳይውል እና በህብረተሰብ ጤና ላይ ጉዳት እንዳያስከትል መከላከል በማስፈለጉ፤

በምግብ እና መድሃኒት አስተዳደር አዋጅ ቁጥር 1112/2011 አንቀጽ 4(4)፣ 4(17)፣ 65(5) እና 68(2) መሰረት በአዋጁ ወይም በሌሎች ህጎች መሠረት ማሟላት ያለበትን ያላሟላ ምርት ወይም የአገልግሎት ጊዜው ያለፈበት፣ ህገወጥ ምርት ወይም አገልግሎት ላይ የማይወል ምርት ወይም ተፈጻሚነት ያላቸውን የቁጥጥር መስፈርቶች በመጣስ የቀረበ ምርት በሰው እና በእንስሳት እንዲሁም በአካባቢ ላይ ጉዳት በማያደርስና በአግባቡ መወገድ እንዳለበት እና ባለስልጣኑ መወገዱን የመቆጣጠር ሃላፊነት የተጣለበት በመሆኑ፤

የኢትዮጵያ የምግብ እና የመድሃኒት ባለስልጣን በምግብ እና መድሃኒት አስተዳደር አዋጅ ቁጥር 1112/2011 አንቀጽ 71(2) መሰረት ይህ መመሪያ ወጥቷል።

Whereas it is important that the disposal of tobacco products shall be carried out in a manner and system that does not harm human and animal health and does not pollute the environment;

Whereas it is important to prevent the product from re-entering the supply chain and being reused and causing harm to public health due to a regulatory gap that may arise in the process of identifying, storing, transporting and disposing of tobacco products;

Whereas the Food and Drug Administration Proclamation No. 1112/2019 Article 4(4), 4(17), 65(5) and 68(2) stipulates that products that do not meet the requirements of the proclamation or other laws, expired products or illegal products or product supplied in violation of the applicable regulatory requirements shall be properly disposed of without causing harm to humans, animals, and the environment, and the authority has been assigned the responsibility of overseeing its disposal;

The Ethiopian Food and Drug Authority issued this directive In accordance with Article 71(2) of Food and Drug Administration Proclamation No. 1112/2019.

<p style="text-align: center;">ክፍል አንድ</p> <p style="text-align: center;">ጠቅላላ ድንጋጌዎች</p>	<p style="text-align: center;">PART I</p> <p style="text-align: center;">GENERAL PROVISIONS</p>
<p style="text-align: center;">1. አጭር ርዕስ</p> <p>ይህ መመሪያ “የትንባሆ ምርት አወጋገድ መመሪያ ቁጥር 1003/2016” ተብሎ ሊጠቀስ ይችላል።</p> <p style="text-align: center;">2. ትርጉም</p> <p>በአዋጁ ትርጉም የተሰጣቸው እንደተጠበቁ ሆነው በዚህ መመሪያ ውስጥ፡-</p> <p>1) «የሚወገድ የትንባሆ ምርት» ማለት የሚከተሉትን ምርቶች ያጠቃልላል።</p> <p>ሀ) በህጋዊ መንገድ የተመረተ ቢሆንም በትክክል ያልታሸገ ወይም አስተሻሽጉ ህግን ያልተከተለ፣ በምርቱ ማሸጊያ ላይ ያለው የጤና ማስጠንቀቂያ ህግን ያልተከተለ ወይም በባለስልጣኑ ያልጸደቀ፣ በህግ ከተፈቀደው ውጭ ሌሎች ፍሌቨር እና ያልተፈቀዱ ንጥረነገሮችን በዉስጡ የያዘ ሲሆን፤</p> <p>ለ) ህጋዊ ፈቃድ ሳይኖረው ወደ ሀገር ውስጥ የገባ፣ በሀገር ውስጥ የተመረተ ወይም በህገ-ወጥ መንገድ የተከፋፈለ ወይም ከህጋዊ የትንባሆ ምርት ጋር ተመሳሰሎ የተሰራ የትንባሆ ምርት ሲሆን ወይም</p>	<p style="text-align: center;">1. Short Title</p> <p>This directive may be cited as ‘Tobacco Products Disposal Directive No. 1003/2024.</p> <p style="text-align: center;">2. Definition</p> <p>Without prejudice the definitions setforth under the proclamation, the phrases in this directive defined as:</p> <p>1) «Disposable Tobacco Product» shall include the following prodcuts:</p> <p>A) Although it is legally produced, it is not properly packaged or does not follow the revised law, does not follow the law, does not have a health warning or is not approved by the authority, and contains other flavors and unauthorized substances in it than what is allowed by law;</p> <p>B) When it is a tobacco product imported into the country or produced in the country without a legal license or distributed illegally or made resemblance with a legal tobacco product, or</p> <p>C) When there are other conditions</p>

<p>ሐ) ሌሎች በህግ የተከለከሉ ሁኔታዎች ሲገኙ</p> <p>2) «የትምባሆ አወጋገድ» ማለት ማንኛውንም የትምባሆ ምርት የሰጠ እና እንስሳት ጤናን በማይጎዳ እንዲሁም አካባቢን በማይበክል ሁኔታ የማስወገድ ሂደት ነው።</p> <p>3) «አስወጋጅ» ማለት አደገኛ ቆሻሻን በማስወገድ ስራ ላይ የተሰማራ ማንኛውም ሰጠ ማለት ነው።</p> <p>4) «አግባብ ያለው አካል» ማለት በቆሻሻ አያያዝ እና አወጋገድ ላይ ቁጥጥር የሚያደርግ ባለስልጣን ማለት ነው።</p> <p>5) «ኢንሲነሬሽን» ማለት የተለያዩ ቻምበሮች ባሉት የማቃጠያ ማሽን በማቃጠል ጭሱ ወደ ውጭ እንዳይወጣ በማድረግ ወይም ወደ ውጭ የሚወጣው ጭስ እንዲጣራ በማድረግ አካባቢን እንዳይበክል እና በሰጠው ሆነ በእንስሳት ጤና ላይ ጉዳት ሳያስከትል አደገኛ ኬሚካል ያላቸውን ምርቶች የሚወገዱበት ዘዴ ነው።</p> <p>6) «ባለሥልጣን» ማለት የኢትዮጵያ የምግብና መድኃኒት ባለሥልጣን ማለት ነው።</p> <p>7) «ሰው» ማለት ተፈጥሯዊ ሰው ወይም በህግ ሰጠነት የተሰጠው አካል ነው።</p> <p>8) በወንድ ፆታ የተገለጸው ማንኛውም አገላለጽ ሴትን ይጨምራል።</p> <p>3. የተፈጻሚነት ወሰን</p> <p>1) ይህ መመሪያ በባለስልጣኑ የትምባሆ ምርቶች፣ ባለስልጣኑ ቁጥጥር የሚያደርግባቸው የትምባሆ ምርቶችን በሚያመርቱ፣ በሚያስመጡ ወይም በሚያከፋፍሉ፣ የትምባሆ ምርቶችን የሚያከማቹ፣</p>	<p>prohibited by law</p> <p>2) «Tobacco Disposal» means the process of disposing any tobacco product in a way that does not harm the health of people and animals and does not pollute the environment.</p> <p>3) «Waste Disposer» means any person who engaged in the disposal of hazardous waste;</p> <p>4) "Appropriate Body" means an authority that exercises control over waste management and disposal.</p> <p>5) "Incineration" is a method of disposing wastes containing dangerous chemicals by burning them in a combustion machine with different chambers, or by filtering the smoke that comes out, so that it does not pollute the environment and harm the health of humans and animals.</p> <p>6) "Authority" means the Ethiopian Food and Drug Authority</p> <p>7) "Person" means any natural or juridical person</p> <p>8) Any expression in the masculine gender includes the feminine.</p> <p>3. Scope of Application</p> <p>1) This directive applies to all tobacco products and persons who manufacture,</p>
---	--

የሚያጓጉዙ እና የሚያስወግዱ ሰዎች ላይ ተፈጻሚ ይሆናል።

- 2) የዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 1 እንደተጠበቀ ሆኖ የትምባሆ አወጋገድ ዘዴዎችን የተመለከተው የዚህ መመሪያ ክፍል በክልል ጤና ተቆጣጣሪዎች እና በትምባሆ ቸርቻሪዎች በክልል ደረጃ ተፈጻሚ ይሆናል።

ክፍል ሁለት

የሚወገድ ትምባሆ ምርትን መለየት፣ማከማቸት እና ማጓጓዝ

4. ጠቅላላ

- 1) የትምባሆ ምርት ባለቤት የሆነ ማንኛውም አምራች፣ አከፋፋይ ወይም አስመጭ ወይም ህጋዊ ወኪል ምርቱ የሚወገድ መሆኑን ባወቀ በ15 የስራ ቀናት ውስጥ ለባለስልጣኑ ማሳወቅ እና ምርቱን ለማስወገድ ማመልከት አለበት።
- 2) አዋጁን እና ተያያዥ ህጎች ያስቀመጧቸዉን መስፈርቶች ባለማሟላቱ ምክንያት እንዲወገድ የተወሰነበትን የትምባሆ ምርት ከባለሥልጣኑ ፈቃድ ውጭ እንደገና ማሸግ፣ የጤና ማስጠንቀቂያ ምልክት በማሸጊያው ላይ ማድረግን ጨምሮ እንደገና ጥቅም ላይ ማዋል የተከለከለ ነው።
- 3) ማንኛውም የትምባሆ አስመጭ፣ አምራች ወይም አከፋፋይ ከባለስልጣኑ ቅድሚያ ፈቃድ በማግኘት የሚወገድ የትምባሆ ምርትን በዚህ መመሪያ መሰረት ሊያስወግድ ይችላል።
- 4) የትንባሆ ምርትን የማስወገጃ ቦታ ያለው ማንኛውም

import or distribute tobacco products, store, transport and dispose of tobacco products.

- 2) Without prejudice sub-article 1 of this article tobacco disposal part of this directive shall be applicable on the regional health regulator and retailers of tobacco at regional level.

PART TWO

SORTING, STORING AND TRANSPORTING DISPOSABLE TOBACCO PRODUCTS

4. General

- 1) Any manufacturer, distributor, importer or legal representativ who owns tobacco product shall notify the authority within 15 working days of knowing that the product is to be disposed and apply for disposal of the product.
- 2) It is prohibited to repack tobacco products that have been disposed of due to non-compliance with the requirements set by the decree and related laws without the authority's permission, including putting health warning signs on the packaging.
- 3) Any tobacco importer, manufacturer, or distributor that may dispose of tobacco

<p>ሰው የማስወገጃ ቦታው እና የአወጋገዱ ዘዴ በሰው በእንስሳት እና በአካባቢ ላይ ጉዳት የማያስከትል መሆኑ ተረጋግጦ አግባብ ባለው አካል አወቅና ማግኘት ይኖርበታል።</p> <p>5) የዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 3 እንደተጠበቀ ሆኖ ማንኛውም ትምባሆ ሲወገድ አግባብ ያለው የባለስልጣኑ ባለሙያ ወይም የክልል ጤና ተቆጣጣሪ ባለሙያ መገኘት አለበት።</p> <p>5. የሚወገድ የትምባሆ ምርትን ስለመለየት</p> <p>1) የሚወገድ የትምባሆ ምርት ከመወገዱ በፊት በተገኙበት ተለይቶ ተቆጥሮ እና ከሌላ ምርት ጋር እንዳይቀላቀል ተደርጎ ለብቻው መለየት አለበት።</p> <p>2) በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 1 የተለየው የትምባሆ ምርት ብዛት፣ አይነት፣ ክብደት እና ሌሎች አስፈላጊ መረጃዎች በባለስልጣኑ በሚዘጋጅ ፎርም ላይ በጽሁፍ እንዲመዘገብ ይደረጋል። በፎርሙ ላይ የምርቱ ባለቤት እና የባለስልጣኑ ባለሙያ እንዲፈርሙበት ተደርጎ አንድ አንድ ግልባጭ ለባለስልጣኑ እና ለባለቤቱ ይሰጣል። እንደ አስፈላጊነቱ የቪዲዮ ወይም የፎቶ ምስሎች ተሞልተው ከፎርሙ ጋር ይያዛሉ።</p> <p>6. የሚወገድ የትምባሆ ምርትን ስለማከማቸት</p> <p>1) የሚወገድ የትምባሆ ምርት የምርቱ ባለቤት ባዘጋጀው የተለየ ማከማቻ ቦታ ወይም ቆሻሻን ለማከማቸት አግባብ ካለው አካል ፈቃድ ያላቸው ሰዎች ባዘጋጁት የቆሻሻ ማከማቻ ቦታ ማከማቸት</p>	<p>products shall comply with this directive by obtaining prior approval from the authority.</p> <p>4) Any person who disposes of tobacco products shall be certified by the appropriate body to ensure that the disposal site and disposal method does not cause harm to people, animals, and the environment.</p> <p>5) Without prejudice sub article 3 of this article any tobacco disposal shall be attended to by the expert from the authority or regional health regulator.</p> <p>5. Sorting of Disposable Tobacco Products</p> <p>1) Disposable tobacco product shall be sorted and counted separately shall not be mixed with other products before disposal.</p> <p>2) According to sub-article 1 of this article, the quantity, type, weight and other important information of the sorted tobacco product shall be recorded in writing on a form prepared by the authority. The form shall be signed by the owner of the product and the Authority and one copy is given to the Authority and one copy to the owner. Video or photo images may be attached to the form.</p> <p>6. Storage of Disposable Tobacco Products</p> <p>1) Disposable tobacco products shall be stored in a</p>
--	--

<p>አለበት።</p> <p>2) በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 1 መሰረት ተከማችቶ የሚገኝበት ቤት ወይም ክፍል ወይም ማንኛውም ማከማቻ ቦታ «የሚወገድ ትምባሆ ምርት» የሚል ጽሁፍ ሊጻፍበት ይገባል።</p> <p>3) የትምባሆ ምርቱ እንዲወገድ የጠየቀው የትምባሆ ምርት አስመዬ፣ አምራች ወይም አከፋፋይ ከትንባሆ ምርቶች አያያዝ ጋር የተቀመጡ የደህንነት መስፈርቶች በማሟላት ከባለስልጣኑ የሚመደቡ ተቆጣጣሪዎች የክምችት ሂደቱ ላይ ተገቢውን ክትትል እንዲያደርጉ ይተባበራል።</p> <p>4) በአደገኛ ቆሻሻ አያያዝ እና አወጋገድ ቁጥጥር አዋጅ 1090/2010 ላይ የተቀመጡ አደገኛ ቆሻሻን በማከማቸት ወቅት የሚወሰዱ ጥንቃቄዎች የሚወገድ የትምባሆ ምርት በማከማቸትም ወቅት ተግባራዊ ይደረጋል።</p> <p>7. የሚወገድ የትምባሆ ምርትን ስለማጓጓዝ</p> <p>1) ማንኛውም አስመዬ፣ አምራች ወይም አከፋፋይ የትምባሆ ምርት ወደ ጊዜያዊ ማከማቻ ቦታ ወይም ማስወገጃ ቦታ ማጓጓዝ አስፈላጊ ሆኖ ሲገኝ ሽፍን በሆነ መኪና(ሻን) ወይም ለዝናብ፣ንፋስ ወይም ሌላ ተጋላጭ እንዳይሆን ተደርጎ ምርቱ በአግባቡ በመሸፈን በክፍት መኪና ማጓጓዝ አለበት። ምርቱ በሚጓጓዝበት ሁኔታም ዝርፊያ እንዳይፈጠር አስፈላጊው ጥበቃ መደረግ አለበት። የጥበቃ ወጭወም በምርቱ ባለቤት ይሸፈናል።</p> <p>2) የዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 1 እንደተጠበቀ ሆኖ ማንኛውም የሚወገድ ትምባሆ ምርት ባለቤት</p>	<p>separate storage area prepared by the owner of the product or in a storage area by persons who have permission from the appropriate body to store waste.</p> <p>2) According to sub-paragraph 1 of this article, the house or room or any storage place where it is stored shall be written in red color.</p> <p>3) The tobacco product importer, manufacturer or distributor who requested the disposal of the tobacco product shall collaborate with the Authority's experts to follow-up the storage of disposable tobacco products by meeting the safety requirements for the handling of tobacco products.</p> <p>4) Hazardous waste management and disposal control decree 1090/2010, the precautions taken during the storage of hazardous waste are also implemented during the storage of disposable tobacco products.</p> <p>7. Transporting Disposable Tobacco Products</p> <p>1) Any importer, manufacturer or distributor shall transport tobacco products to a temporary storage area or disposal area in a covered van or in an open vehicle, properly covering the product so that it is not exposed to rain, wind or thieves. In case of transportation of the product, necessary protection shall be done by the police to prevent robbery. The cost of protection shall be borne by the owner of the product.</p> <p>2) Subject to sub-article 1 of this article, the owner</p>
---	--

<p>ቆሻሻን ለማጓጓዝ አግባብ ካለው አካል ፈቃድ በተሰጠው ህጋዊ የቆሻሻ አጓጓዣ በኩል ምርቱ እንዲጓጓዝ ማድረግ ይችላል። ሆኖም ከቆሻሻ አጓጓዝ ጋር ያደረገውን ህጋዊ ዉል በማያያዝ ለባለስልጣኑ ማሳወቅ አለበት።</p> <p>3) የሚወገድ የትምባሆ ምርት ተከማችቶ ከሚገኝበት ቦታ ወደ ማስወገጃ ቦታ ሲጓጓዝ የባለስልጣኑ ባለሙያ የመከታተል እና ባግባቡ መጓጓዡን ማረጋገጥ አለበት።</p> <p>4) በአደገኛ ቆሻሻ አያያዝ እና አወጋገድ ቁጥጥር አዋጅ 1090/2010 ላይ አደገኛ ቆሻሻን በማጓጓዝ ወቅት ሊወሰዱ ስለሚገባቸው ጥንቃቄዎች የሚወገድ የትምባሆ ምርት በሚጓጓዝበትም ወቅት ተግባራዊ ይደረጋል።</p> <p style="text-align: center;">ክፍል ሶስት</p> <p style="text-align: center;">የትምባሆ ምርትን ስለማስወገድ</p>	<p>of any disposed tobacco product may arrange for the product to be transported by a legal waste transporter licensed by the competent authority to transport waste. However, the owner shall inform the authority of the legal contract he has made with the transportation of disposable tobacco product.</p> <p>3) When the tobacco product to be disposed of is transported from the storage area to the disposal area, the official shall monitor and ensure that it is properly transported.</p> <p>4) The precautions to be taken during the transportation of hazardous waste specified under the hazardous waste management and disposal control proclamation no 1090/2010 shall be implemented during the transportation of disposable tobacco products.</p> <p style="text-align: center;">PART THREE</p> <p style="text-align: center;">DISPOSING TOBACCO PRODUCT</p>
<p style="text-align: center;">8. ለማስወገድ ፈቃድ ስለማግኘት</p> <p>1) እንደገና ጥቅም ላይ ሊውሉ ከሚችሉ ቁሳቁሶች፣ ካርቶኖች፣ ማሸጊያዎች እና መሰል ቁሶች በስተቀር የትምባሆ ምርትን ለማስወገድ የሚቻለው በምርቱ ባለቤት ጠያቂነት እና በባለስልጣኑ ዉሳኔ ነው።</p> <p>2) በባለስልጣኑ ዉሳኔ የሚወገድ ካልሆነ በስተቀር ማንኛውንም የትምባሆ ምርት እንዲወገድ የሚፈልግ የምርቱ ባለቤት በቅድሚያ ከባለሥልጣኑ ፈቃድ ማግኘት አለበት።</p>	<p style="text-align: center;">8. Obtaining Permission to Dispose</p> <p>1) Except for recyclable materials, cartons, packaging and similar materials, tobacco products shall be disposed at the request of the owner of the product and upon permission of the authority.</p> <p>2) The owner of the product who wants to dispose any tobacco product shall obtain permission from the authority first, unless it is decided by</p>

<p>3) በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 2 መሰረት የሚቀርብ የማስወገድ ፈቃድ ማመልከቻ ለባለሥልጣኑ በደረሰ በ15 የስራ ቀናት ውስጥ ምርቱ እንዲወገድ የተፈለገበትን ምክንያቶች እና የቀረቡትን መረጃዎች አጣርተው ውሳኔአቸውን ማሳወቅ አለባቸው።</p> <p>9. የትምባሆ አምራች፣አስመጭ እና አከፋፋይ</p> <p>1) ማንኛውም የትምባሆ ምርት አምራች፣አስመጭ ወይም አከፋፋይ የትንባሆ ምርትን ማስወገጃ ዘዴ እና ሁኔታ በራሱ ሊያዘጋጅ ይችላል። ሆኖም የሚዘጋጀው የማስወገጃ ቦታው እና ዘዴው በሰው፣ በእንስሳት እና በአካባቢ ላይ ጉዳት የማያስከትል መሆኑ አግባብ ባለው አካል ተረጋግጦ አወቅና ማግኘት አለበት።</p> <p>2) በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 1 የተገለጸው የማስወገጃ እወቅና የምስክር ወረቀት ለባለስልጣኑ መቅረብ አለበት። የቀረበው የምስክር ወረቀት ህጋዊነቱ በባለስልጣኑ ከተረጋገጠ የማስወገድ ሂደቱ ሊጀመር ይችላል።</p> <p>3) ማንኛውም ያመረተው፣ ያስመጣው ወይም ያከፋፈለው የትምባሆ ምርት መወገድ ያለበት ከሆነ የማስወገጃ ወጭውን አምራች፣አከፋፋይ ወይም አስመጭው እንዲሸፍን ይደረጋል።</p> <p>10.ህገ-ወጥ የትምባሆ ምርት የያዘ የመንግስት አካል</p> <p>1) ማንኛውም ህገ ወጥ የትምባሆ ምርት የያዘ የመንግስት አካል ምርቱን ሊያስወገድ የሚችለው</p>	<p>the authority's by its own initiation.</p> <p>3) Within 15 working days of receipt of an application for a disposal permit submitted in accordance with sub-article 2 of this article, the authorities shall check the reasons for the disposal of the product and the information provided and inform the applicant of the Authorities' decision.</p> <p>9. Tobacco Manufacturer, Importer and Distributor</p> <p>1) Any manufacturer, importer or distributor of tobacco products may prepare the methods and conditions of disposal of tobacco products by themselves. However, the place and method of disposal to be prepared shall be verified and certified by the appropriate body that it does not cause harm to people, animals and the environment.</p> <p>2) The disposal sites certificate specified in sub-paragraph 1 of this article shall be submitted to the authority. If the validity of the certificate submitted is verified by the authority, the disposal process may be started.</p> <p>3) If any tobacco product manufactured, imported or distributed shall be disposed of, the manufacturer, distributor or importer shall be made to cover the disposal costs.</p> <p>10. Government Body that Owns Illegal Tobacco Products</p> <p>1) Any government body that has illegal tobacco</p>
---	---

<p>ይህ መመሪያ ባስቀመጠው የአወጋገድ ዘዴዎችን በመጠቀም ይሆናል።</p> <p>2) ህገ-ወጥ የትምባሆ ምርት የያዘ ማንኛውም የመንግስት አካል ምርቱን ከማስወገዱ በፊት ለባለስልጣኑ ማሳወቅ እና በአወጋገድ ስርዓቱ ላይ ከባለስልጣኑ ምክር ማግኘት አለበት።</p> <p>11. የትምባሆ ምርት አስወጋጅ</p> <p>1) ማንኛውንም ህጋዊ የቆሻሻ አስወጋጅ የትምባሆ ምርትን ማስወገድ የሚችለው የማስወገጃ ዘዴው እና ቦታው የትምባሆ ምርትን ቢያስወግድ በህብረተሰብ ጤና፣ በእንስሳት እና በአካባቢ ላይ ጉዳት የማያስከትል መሆኑን በማረጋገጥ አግባብ ባለው አካል እውቅና ሲሰጠው እና ባለስልጣኑ እውቅናውን ሲያረጋግጥ ይሆናል።</p> <p>2) የምርቱ ባለቤት በዚህ መመሪያ የተፈቀዱ የማስወገጃ ዘዴዎች ካሉት ማንኛውም ህጋዊ የቆሻሻ አስወጋጅ ጋር ህጋዊ ውል በመዋዋል የትምባሆ ምርት ማስወገድ ይችላል። ሆኖም የሚወገድበት ዘዴ ከዚህ መመሪያ ጋር የሚጣጣም መሆኑን ባለስልጣኑ በቦታው ድረስ በመሄድ ማረጋገጥ አለበት።</p> <p>3) ማንኛውም የትምባሆ ምርትን ለማስወገድ የሚስማማ ሰው በዚህ መመሪያ የተደነገጉትን የማስወገጃ ዘዴዎች እና የአሠራር ስርዓቶች ማሟላት አለበት።</p> <p>4) የቆሻሻ አስወጋጁ የትምባሆ ምርቱን ማስወገድ ለሚተገበር የማስወገጃ ዘዴ አስፈላጊ የሆኑ</p>	<p>products may dispose of them using the disposal methods set forth in this directive.</p> <p>2) Any government body in possession of illegal tobacco product shall notify the authority before disposing of the product and get advice from the authority on the disposal system.</p> <p>11. Tobacco Product Disposer</p> <p>1) Any legal "waste disposer" shall dispose of tobacco products if the method and place of disposal is approved and certified by the appropriate body and the authority confirms the legality of the certificate.</p> <p>2) The owner of the product may dispose of the tobacco product by entering into a legal contract with legal waste disposer who possesses the disposal methods specified in this directive. However, the authority shall visit the site to ensure that the disposal method is in accordance with this directive.</p> <p>3) Any person who agrees to dispose of tobacco products shall comply with the disposal methods and operating systems prescribed in this Directive.</p> <p>4) The waste disposer shall first provide the necessary disposal equipment for the disposal method used to dispose of the tobacco product.</p> <p>5) A contractual agreement between the owner of the tobacco product and the waste disposer shall</p>
---	--

<p>የማስወገጃ መሳሪያዎች በቅድሚያ ማሟላት አለበት።</p> <p>5) በትምባሆ ምርቱ ባለቤት እና የቆሻሻ አስወጋጅ መካከል የተደረገ የውል ስምምነት ለባለሥልጣኑ መቅረብ አለበት።</p> <p style="text-align: center;">ክፍል አራት</p> <p style="text-align: center;">የትምባሆ ምርት አወጋገድ ዘዴ</p> <hr/> <p>12. ጠቅላላ</p> <p>1) ማንኛውም የትምባሆ ምርት የሚወገደው በዚህ መመሪያ በተገለጹት አወጋገድ ዘዴዎች ብቻ ነው።</p> <p>2) የሚወገድ ትምባሆ ምርት ባለቤት በዚህ መመሪያ የተጠቀሱ የትምባሆ ማስወገጃ ዘዴዎች በራሱ በማዘጋጀት ወይም የሶስተኛ አካልን ማስወገጃ በመጠቀም ሊያስወግድ ይችላል።</p> <p>3) በአወጋገድ ሂደት ውስጥ የሚሳተፉ ሁሉም ሰራተኞች የሚጠቀሙበት እንደ ቱታ፣ ቦት ጫማ፣ ጓንት፣ የደህንነት መነጽሮች፣ ጭምብሎች እና ኮፍያ ያሉ ተገቢ የግል መከላከያ መሳሪያዎችን አስወጋጅ ድርጅቱ ወይም በራሱ የሚያስወግድ ከሆነ የምርቱ ባለቤት ማቅረብ አለበት።</p> <p>4) የትምባሆ ምርት ተወግዶ ከተጠናቀቀ በኋላ የትምባሆ ማስወገጃ ቅጽ በትክክል ተሞልቶ በተቆጣጣሪዎች እና በባለቤቱ ወይም በባለቤቱ ህጋዊ ተወካይ መፈረም አለበት።</p>	<p>be submitted to the authority.</p> <p style="text-align: center;">PART FOUR</p> <p style="text-align: center;">TOBACCO PRODUCT DISPOSAL METHOD</p> <hr/> <p style="text-align: center;">12. General</p> <p>1) Any tobacco product shall be disposed of only by the disposal methods described in this directive.</p> <p>2) The owner of disposable tobacco product may dispose its products by using any tobacco disposal methods mentioned in this manual by preparing it himself or using a third-party disposal.</p> <p>3) Appropriate personal protective equipment such as overalls, boots, gloves, safety glasses, masks and hats to be used by all personnel involved in the disposal process shall be provided by the disposal company or the owner of the product in case of self-disposal.</p> <p>4) After the tobacco product has been disposed, a tobacco disposal form shall be properly filled out and signed by the inspectors and the owner or the owner's legal representative.</p> <p style="text-align: center;">13. Disposal By Incineration</p> <p>1) Any tobacco product shall be disposed of using an incineration system equipped with a machine that filters the smoke from the combustion to prevent it from being released into the air by</p>
---	--

<p>13.በኢንሲነሬሽን የማስወገድ ዘዴ</p> <p>1) ማንኛውንም የትምባሆ ምርት ቢያንስ 1000 ዲግሪ ሴንቲ ግሬድ መቀት ባለው የማቃጠያ ዘዴን በመጠቀም ምርቱ ወደ አመድነት እስከሚቀየር በማቃጠል የቃጠሎው ጭስ ወደ አየር እንዳይለቀቅ የሚያጣራ ማሸንግ የተገጠመለት የኢንሲነሬሽን ዘዴን በመጠቀም ማስወገድ ይቻላል።</p> <p>2) የኢንሲነሬተር ማቃጠያው አግባብ ባለው አካል የተመረመረ እና የምስክር ወረቀቱ ያለው መሆኑን አለበት።</p> <p>3) በኢንሲነሬሽን የተቃጠለው የትምባሆ ምርት የመጨረሻው አመድ በሰው እና በእንስሳት ጤና ላይ ጉዳት በማያስከትል እንዲሁም አካባቢን በማይበክል ሁኔታ መወገድ አለበት።</p> <p>14.በኮንክሪት በተገነባ የቆሻሻ መቅበሪያ ቦታ ማስወገድ</p> <p>1) የትምባሆ ምርቱን ከማሸጊያ ቁሳቁሶች፣ካርቶን እና ፓኬቱ በመለየት የተለየውን ምርት ከውሃ እና ሲሚንቶ ጋር በማቀላቀል ጥቅም ላይ እንዳይውል መደረግ አለበት።</p> <p>2) በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 1 መሰረት የተፈጠረውን የተቀላቀለ ምርት በኮንክሪት በተገነባ የቆሻሻ መቅበሪያ ቦታ ውስጥ በመቅበር መወገድ አለበት።</p> <p>3) በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 2 መሰረት</p>	<p>burning the product to ashes using an incinerator with a temperature of at least 1000 degrees Celsius.</p> <p>2) The incinerator shall be inspected and certified by the appropriate body.</p> <p>3) The final ash of the incinerated tobacco product shall be disposed of in a way that does not harm human and animal health and does not pollute the environment.</p> <p>14.Strictly Constructed Landfill Site</p> <p>1) The tobacco product should be separated from the packaging materials, cartons and packets and mixed with water and cement to prevent it from being used.</p> <p>2) The mixed product created according to sub-paragraph 1 of this article should be disposed of by burying it in a concrete landfill.</p> <p>3) After the product is removed from the waste burial site in accordance with sub-article 2 of this article, it must be properly covered or covered with concrete and cannot be easily opened.</p> <p>4) A concrete landfill site shall be constructed in such a way that it does not pollute the environment, water reservoirs, and waterways.</p> <p>5) A preliminary environmental impact assessment research shall be conducted to confirm the disposal landfill site does not cause any side effects on the environment, and shall be approved by the relevant authority.</p>
--	---

በኮንክሪት በተገነባ የቆሻሻ መቅበሪያ ቦታ ምርቱ ከተወገደ በኋላ በኮንክሪት በተሰራ እና በቀላሉ ሊከፈት በማይችል ሁኔታ ባግባቡ መከደን ወይም መደፈን አለበት።

- 4) ለዚህ አላማ በኮንክሪት የሚገነባ መቅበሪያ ቦታ አካባቢን፣ የጉርጓድ ውሃ ማጠራቀሚያዎችን፣ የውሃ መስመሮችን እንዳያገኝ ተደርጎ አካባቢን በማይበክል ሁኔታ በትክክል መገንባት አለበት።
- 5) በጥብቅ በሚገነባ የቆሻሻ መቅበሪያ ቦታ ሲመረጥ እና ዲዛይን ሲደረግ በአካባቢ ላይ የጎንዮሽ ጉዳት የማያስከትል መሆኑን በቅድመ ጥናት መረጋገጥ እና አግባብ ካለው አካል እውቅና ማግኘት አለበት።

15. ሌሎች የማስወገጃ ዘዴዎች

- 1) የዚህ መመሪያ አንቀጽ 13 እና 14 እንደተጠበቁ ሆነው የትምባሆ ምርት ሲወገድ በሰው እና በእንስሳት ጤና ላይ ጉዳት የማያስከትል እንዲሁም አካባቢን የማይበክል መሆኑን አግባብ ባለው አካል እስከተረጋገጠ ድረስ ሌሎች የአደገኛ ቆሻሻ አወጋገድ ዘዴዎችን መጠቀም ይቻላል።
- 2) የዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ አንድን ተግባራዊ ማድረግ የሚፈልግ ማንኛውም ሰው በቅድሚያ በባለስልጣኑ ማሳወቅ እና አስፈላጊ ሰነዶችን ለባለስልጣኑ ማቅረብ አለበት። የማስወገጃ ስርዓቱ ለትምባሆ ተስማሚ መሆኑን በባለስልጣኑ ሲያረጋግጥ መመሪያውን መሰረት በማድረግ በዚህ ዘዴ እንዲወገድ ይደረጋል።

15. Other Disposal Methods

- 1) Without prejudice to articles 13 and 14 of this directive, other methods of hazardous waste disposal may be used as long as it is confirmed by the appropriate body that the disposal of tobacco products by that method does not cause harm to human and animal health and does not pollute the environment.
- 2) Any person who wants to implement any method stipulated under sub-article 1 of this article shall first inform the authority and submit necessary documents to the authority. When the authority confirms that the stated disposal system is suitable for tobacco, it shall be disposed by the same method based on the instructions.

PART FIVE

MISCELLANEOUS PROVISIONS

16. Disclosure of Information

- 1) After the disposal of the tobacco product, the authority shall disclose detailed information

ክፍል አምስት

ልዩ ልዩ ድንጋጌዎች

16. ለሚመለከተው አካል ስለመግለጽ

- 1) የትምባሆ ምርት ከተወገደ በኋላ ባለስልጣኑ ምርቱ ስለመወገዱ ዝርዝር መረጃ ለህብረተሰቡ ተደራሽ በሆነ ማናቸውም ሜዲያ መግለጽ አለበት።
- 2) የዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (1) ቢኖርም ባለስልጣኑ እንደ አስፈላጊነቱ የመረጃው መግለጽ ምርቱን ሊያስተዋውቅ የሚችል ወይም የህዝብ ጥቅም ሊጎዳ የሚችል መሆኑን ከተረዳ መረጃውን ለህዝብ ላለመግለጽ ሊወስን ይችላል።

17. አስተዳደራዊ እርምጃዎች

- 1) የዚህን መመሪያ መስፈርቶች ያሟላ ማንኛውም የምርት ባለቤት በባለስልጣኑ የሚከተሉት አስተዳደር እርምጃዎች ሊወሰድበት ይችላል።
 - ሀ) ይህን መመሪያ በመቃረን አካባቢን በሚበክል ሁኔታ የትምባሆ ምርት ያስወገደ ወይም ባለስልጣኑን ሳያስፈቅድ ያስወገደ ወይም እንዲወገድ የተከማቸን ምርት ወደ ገበያ እንዲሰራጭ ያደረገ አስመጭ፣ አምራች ወይም አከፋፋይ ልዩ ፈቃዱ በባለስልጣኑ ይሰርዛል።
 - ለ) መወገድ ያለበት የትምባሆ ምርት በዚህ መመሪያ በተጠቀሰው የጊዜ ገደብ ውስጥ እንዲወገድ ለባለስልጣኑ ያላመለከተ ከሆነ

about the dispossession of the product in any media accessible to the public.

- 2) Notwithstanding sub-clause (1) of this article the authority may decide not to disclose the information to the public if disclosing the information promotes the product or affects public interest.

17. Administrative Measures

- 1) the authority may take the following administrative measures on any disposable tobacco product owner who does not comply with the requirements of this directive:
 - A) Revoke special license of importer manufacturer or distributor who disposes of tobacco products in a way that pollutes the environment, or disposes of them without the authority's permission, or distributes the stored disposable tobacco products to the market.
 - B) A written warning shall be given to a manufacturer, wholesaler or importer if the tobacco product that needs to be disposed does not submit its application to the authority for disposal within the time frame mentioned in this directive.
 - C) A manufacturer, distributor or importer who violates other provisions of this directive relating to sorting, storage and transportation of disposable tobacco products shall be subject to a written warning.

የጽሁፍ ማስጠንቀቂያ እንዲሰጠው ይደረጋል።

ሐ) ሌሎች በዚህ መመሪያ የተጠቀሱ ከሚወገዱ የትምባሆ ምርት መለየት፣ ማከማቸት እና ማንጓዝ ድንጋጌዎችን ተላልፎ የተገኘ አምራች፣ አከፋፋይ ወይም አስመጭ የጽሁፍ ማስጠንቀቂያ እንዲሰጠው ይደረጋል።

መ) በዚህ መመሪያ መሰረት የጽሁፍ ማስጠንቀቂያ ተሰጥቶት በድጋሚ ተመሳሳይ ጥፋት ያጠፋ ከሆነ ልዩ ፈቃዱ እንዲሰረዝ ይደረጋል።

- 2) በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (1) መሠረት አስተዳደራዊ እርምጃ የተወሰደበት ሰው በባለስልጣኑ የአስተዳደር እርምጃ አወሳሰድና ቅሬታ አቀራረብ ሥነ ሥርዓት መመሪያ መሠረት ቅሬታውን ማቅረብ ይችላል።

18.የአገልግሎት ክፍያ

በዚህ መመሪያ መሰረት ከባለስልጣኑ አገልግሎት የሚፈልግ ማንኛውም ሰው የምግብ፣ የመድኃኒት፣ የጤና ባለሙያዎችና የጤና ተቋማት የአገልግሎት ክፍያ ተመን የሚኒስትሮች ምክር ቤት ደንብ መሰረት ለባለሥልጣኑ ተገቢውን የአገልግሎት ክፍያ እንዲከፍል ይደረጋል።

19. የመሸጋገሪያ ድንጋጌ

መመሪያው ከመጽደቁ በፊት ለመወገድ ተለይቶ የተዘጋጀ የትምባሆ ምርት በዚህ መመሪያ መሰረት

D) A special license shall be revoked for a manufacturer, distributor, or importer of tobacco products who commits the same offense after being given a written warning in accordance with sub-article of this article.

- 2) A person against whom an administrative action has been taken according to sub-article (1) of this article may file a complaint according to the administrative action and complaint procedure guidelines.

18.Service charge

A person seeking service from the authority as per this directive may be asked to pay the appropriate service fee to the authority in accordance with the Council of Ministers' Service Fee Rate for Food, Medicines, Health Professionals and Health Institutions.

19.Transitory Provision

Tobacco products that have been specifically prepared for disposal before the effective date of this directive shall be disposed of in accordance with this directive.

20.Effective Date

This directive shall enter into force upon the date of its registration on ministry of justice and uploaded on official website of the Authority.

እንዲወገድ ይደረጋል።

20. መመሪያው የሚጸናበት ጊዜ

ይህ መመሪያ በፍትሕ ሚኒስቴር ተመዝግቦ በባለስልጣኑ ድህረ-ገፅ ከተጫነበት ቀን ጀምሮ ፀና ይሆናል፡፡

ሄራን ገርባ

**የኢትዮጵያ ምግብ እና መድሃኒት ቁጥጥር ባለስልጣን
ዋና ዳይሬክተር**

Heran Gerba

**Ethiopian Food and Drug Control Authority
Director General**